

В статье представлен анализ состояния подготовки будущих землеустроителей в колледжах аграрного профиля на основе компетентностного подхода. Выявлено ведущие группы профессиональных компетенций будущего землеустроителя (профессионально – правовые, информационно – технологические, практически – технологические, обще гуманитарные и управленческие) и обоснованно профессиональные знания и умения как основу профессиональной компетентности определенного специалиста. Сформулирован вывод о необходимости применения компетентностного подхода к проектированию специальной модели профессиональной подготовки землеустроителей на основе индивидуализации.

Профессиональная компетентность, будущие землеустроители, профессиональные компетентности.

The article focuses on the state of preparation of future surveyors in agricultural colleges profile based on the competency approach.

Research and theoretical bases of competence approach in modern pedagogy offer a variety of approaches to the structure and classification of professional competence.

It is shown leading a group of professional competence of future land surveyor (professional, legal, information technology, practical technology, general humanities and management) and since professional competence can be represented as a set of systematic and professional competence, while systemic competencies are common to all areas of training, and professional – provide outline specialty-specific competencies. Therefore, a set of professional competence can be represented as a result of professional competence that reflects both cognitive and activity and personal characteristics of future specialists.

Grounded professional knowledge and skills as the basis of professional competence appointed expert. Formulated opinion on the need for competence-based approach to designing specific model of training surveyors based on individualization.

Professional competence, future land surveyors, professional competence.

УДК 37.062.2:377.5

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНО – ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА ПРИКЛАДІ КВПУ СЕРВІСУ І ДИЗАЙНУ М.КИЄВА

О.О. Кравченко, асистент, НУБіП України

С.Ю. Кравченко, Київський ВПУ сервісу і дизайну

В.І. Максін, доктор хімічних наук, професор,

НДІ природничих і гуманітарних наук НУБіП України

У статті проаналізовано роботу педагогічного колективу Київського вищого професійного училища сервісу і дизайну по впровадженню

в навчальний процес здоров'язберігаючих технологій, наведено результати анкетування учнів щодо відношення до здорового способу життя. Визначено напрями впровадження оздоровчих заходів в навчально-виховний процес.

Доведено, що поетапно організована інноваційна система з використанням нетрадиційних форм та методів виховання, та різних технологій забезпечує ефективне формування у підлітків позитивної мотивації до здорового способу життя.

Професійно-технічні навчальні заклади, здоров'язберігаючі технології, стратегії локальних змін, стратегії модульних змін, стратегії системних змін.

Постановка проблеми. Загальна середня освіта спрямована на забезпечення всебічного розвитку особистості через навчання та виховання, які ґрунтуються на загальнолюдських цінностях, принципах науковості, політкультурності, світського характеру освіти, системності, інтегрованості, єдності навчання і виховання на засадах гуманізму, демократії, громадянської свідомості, взаємоповаги між націями і народами в інтересах людини, родини, суспільства, держави [3,4].

Серед стратегічних завдань національної програми «Діти України» та Законів України «Про загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», «Про позашкільну освіту» визначальними є всебічний розвиток людини й становлення її духовного, психічного та фізичного здоров'я.

Ж.Ж. Руссо писав, щоб «Щоб зробити дитину розумною і розсудливою, зробити її і міцною і здоровою, хай вона працює, діє, бігає, кричить, хай вона перебуває постійно в русі».

Нація, що не дбає про здоров'я своїх дітей, приречена на вимирання. Дитяче здоров'я не можна приносити в жертву ані хворій економіці, ані зруйнованим моральним основам суспільства.

Відповідно, в даній статті проаналізована проблема реалізації оздоровчої функції освіти в навчальному закладі, наведені приклади проведення таких заходів в ПТНЗ за участю викладачів НУБіП України, приведені дані опитування учнів КВПУ сервісу і дизайну про їх відношення до поняття «здоровий спосіб життя».

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання реалізації оздоровчої функції освіти в навчальному закладі піднімалися в багатьох джерелах [1,2,6].

Поняття здоров'язберігаючі технології передбачає комплекс напрямів щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів:

- програми, методи, які спрямовані на виховання в учнів культури здоров'я, особистісних рис, що сприяють його збереженню та зміцненню;

- формування уявлень про здоров'я як цінність, а також мотивацію на здоровий спосіб життя;

- сприятливі умові навчання (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання);
- оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних вимог);
- достатній та раціонально організований руховий режим.

Грамотно складений розклад уроків, використання викладачами на уроках та на перервах прийомів рухової активності, нейтралізації стресів, організації гарячого харчування, зв'язок навчального матеріалу з життям, озброєння учнів валеологічними та екологічними знаннями - це повсякденна діяльність навчальних закладів. Ефективність позитивного впливу на здоров'я учнів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою за всіма напрямками [5].

Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичної діяльності учнів, що сприятиме оволодінню дітьми необхідними здоров'язберігаючими вміннями і навичками [7-9]. Освіта та здоров'я є взаємодоповнюючими компонентами успішного повсякденного буття молоді.

І задача педагогів не тільки навчити професії, дати освіту, а й зберегти здоров'я, донести мотивацію слідкувати за собою, зробити діючим гасло: «Модно бути здоровим».

Дана проблема набуває найбільшого значення в ПТНЗ через те, що учні, які навчаються в професійних навчальних закладах, переважно соціально незахищені, в родинях не отримали належного виховання, і питання власного здоров'я для них не були першочерговими. Звідси і паління з дитячого віку, вживання алкогольних та слабоалкогольних напоїв ще з шкільних років, нерозбірливі статтеві зв'язки. Тому першочергова задача педагога - не тільки навчити професії, а й виховати здорову особистість - майбутнє нашої держави.

Мета даної статті – з'ясувати позитивний вплив використання здоров'язберігаючих технологій в навчально – виховному процесі ПТНЗ при використанні комплексу заходів, спрямованих на усвідомлення здорового способу життя як цінності учнівського колективу.

Виклад основного матеріалу. Дослідження, проведені практичним психологом в Київському вищому професійному училищі сервісу і дизайну, свідчать, що з 186 опитаних усього 56 (30 %) учнів - підлітків 15 - 17 років розуміють, що означає поняття «здоровий спосіб життя», дотримуються ж його лише 37(20%) учнів даної вікової категорії, а 92 (50%) підлітка взагалі не розуміють, що вкладається в поняття «здоровий спосіб життя», не уявляють, що буде з їх організмом навіть через 5 -10 років, ведуть нездоровий спосіб життя: мало рухаються, не дотримуються правил гігієни, режиму харчування та сну. 105 учнів (18%) мають ті чи інші хронічні захворювання.

Дуже важливою проблемою на сьогоднішній день є паління учнів. Більшість тих, хто палить, поступають на навчання вже зі «стажем курця» до 5 років, а є випадки, коли палити починають ще в молодшій школі.

Результати досліджень свідчать про необхідність зосередження зусиль педагогів на пошук найбільш ефективних форм та методів роботи саме з навчання учнів здоровому способу життя та формування позитивного ставлення до власного здоров'я.

В Київському вищому професійному училищі сервісу і дизайну розроблені і проводяться такі заходи по зміцненню здоров'я учнів:

- щорічний поглиблений медогляд учнів (учнів - сиріт та учнів з обмеженими можливостями – двічі на рік);
- дні здоров'я;
- спортивні свята та змагання;
- бесіди лікарів про здоров'я з учнями та їх батьками;
- факультативи з проблем здорового способу життя;
- оформлення стіннівок на оздоровчу тематику;
- забезпечення рухової активності;
- організація здорового харчування;
- заходи санітарно-гігієнічного спрямування, пов'язані з респіраторно-вірусними інфекціями, зокрема грипом;
- робота Лекторію медичних знань, в рамках якого з учнями працюють фахівці Міського центру здоров'я, медичних установ, громадських організацій тощо

Відповідно до поставленої проблеми були визначені основні напрямки роботи педагогічного колективу:

- дослідження проблеми навчання здоровому способу життя, перевірка ефективності застосованих програм, форм та методів навчально-виховної роботи в умовах навчального закладу;
- розробка методичних матеріалів, пам'яток з проблеми формування навичок здорового способу життя та ціннісного ставлення до власного здоров'я педагогів, батьків учнів.

Фізичний розвиток дитини пов'язаний з її психологічним здоров'ям, критеріями якого можна вважати:

- чутливе ставлення та інтерес до різних проявів життя,
- вираження пізнавально-творчої активності,
- самомотивованість життєвої практики (перевага внутрішньої мотивації щодо зовнішньої),
- благодетельність впливу на оточення.

Треба мати на увазі, що дитину із заниженою самооцінкою, з високим рівнем тривожності теж не можна вважати психологічно здоровою.

Тому викладач або майстер ні в якому разі не повинні пригнічувати потреби учня, а, навпроти, виявляти його творчі здібності і заохочувати до виявлення його інтересів.

Проаналізувавши новітні підходи до реалізації оздоровчої функції освіти [5-7], психологічною службою навчального закладу були визначені три основні стратегії нововведень:

– стратегії локальних змін - раціоналізація, оновлення окремих ланок діяльності (оновлення програмного забезпечення мережі гуртків, секцій, творчих об'єднань). В наших умовах це: модернізація навчально-виховного процесу. Використання на заняттях психологічних вправ, завдань, які взяті з авторських здоров'язберігаючих програм. Ведеться моніторинг, пошук шляхів для більш повного застосування цих програм, їх адаптація до умов навчального закладу. Це освіта на основі життєвих навичок, яка підтримує основні правила здорового способу життя, незалежно від виду творчої діяльності; інновації-трансформації, які змінюють форму занять. Приклад: програма «Вчимося бути здоровими» - нетрадиційні форми проведення занять і виховних заходів.

– стратегія модульних змін - реалізація кількох комплексних нововведень одночасно на різних рівнях: навчальному, виховному, організаційному. Це співпраця гуртків спортивно-оздоровчого і художньо-естетичного напрямків. Впроваджено вивчення основ здорового способу життя на заняттях гуртків.

– стратегія системних змін - поступова докорінна реконструкція навчально – виховного процесу, його ланок, змісту й організації, діяльності, мети та завдань, технології тощо. Це перспективний напрямок у впровадженні здоров'я зберігаючих технологій для педагогічного колективу.

Система науково-методичного забезпечення, підвищення кваліфікації педагогів, націлення педагогічного колективу на впровадження здоров'я зберігаючих технологій передбачає залучення педагогів до інноваційної діяльності. Ми розглядаємо інноваційні технології методичної роботи з педагогами як стимулюючий процес, що характеризується прагненням педагога репрезентувати власне розуміння мети навчання та виховання. Із цією метою більшість масових заходів проходять у нетрадиційних формах. Перш за все це тренінги, які добре прижились у закладі. Тренінговими методиками успішно оволодівають всі працівники навчального закладу, елементи тренінгів використовуються при проведенні гурткових занять, виховних заходів.

Висновок. За останніми даними, серед показників рівня життя в світі Україна займає одне з останніх місць. І лише один показник, за яким наша країна наближається до найрозвиненіших країн – це освіченість населення. І задача педагогів – за допомогою різноманітних методів і інноваційних технологій спонукати у учня мотивацію бути здоровим. І тоді можна сподіватися, що наша молодь буде жити в країні з високим рівнем життя, а показник смертності в Україні серед країн світу знизиться з 121 хоча б до 50 місця.

Отже, поетапно організована інноваційна система з використанням нетрадиційних форм та методів виховання та різних технологій забезпечує ефективне формування у підлітків позитивної мотивації до здорового способу життя.

Список літератури

1. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим / Т. Бойченко // Здоров'я та фізична культура (Шкільний світ). – 2005. - №2. – С.1
2. Завгородня, О. В. Психологічне здоров'я людини: теоретичні та прикладні аспекти [Текст] : монографія / О. В. Завгородня, Л. О. Курганська. — К. : Інформаційно-аналітичне агенство, 2008. — 167 с.
3. Закон України «Про загальну середню освіту» [Текст]: офіційний текст від 13 травня 1999 р. № 651-XIV // Офіційний вісник України. - 1999. - № 23. - С. 4-23.
4. Закон України «Про професійно-технічну освіту» [Текст] : офіційний текст від 10 лютого 1998 р. № 103/98-ВР // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - 2007. - № 8. - С. 266-272.
5. Таранова О. Здоров'язбережувальний педагогічний процес / О. Таранова, Г. Челах // Завуч. – 2008. – №19-20. – С. 10-15.
6. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод, посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. - К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. - 115 с. - (Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).
7. Шаповалова Т.Г. Вирішення валеологічних проблем засобами поза-шкільної освіти / Т. Г. Шаповалова // Проблеми освіти : Науково-методичний збірник / ІІТЗО. - Київ, 2006. - Вип.49. - С. 119-125.

В статье проведен анализ работы педагогического коллектива Киевского высшего профессионального училища сервиса и дизайна по внедрению в учебный процесс здоровьесохраняющих технологий, предоставлены результаты анкетирования учащихся по отношению к здоровому образу жизни. Определены направления внедрения оздоровительных мероприятий в учебно-воспитательный процесс.

Доказано, что поэтапно организованная инновационная система с использованием нетрадиционных форм и методов воспитания и различных технологий обеспечивает эффективное формирование у подростков позитивной мотивации к здоровому образу жизни.

Професійно-технічні навчальні заклади, здоров'я зберігаючі технології, стратегії локальних змін, стратегії модульних змін, стратегії системних змін.

The investigation on the implementation of healthy technology in the educational process of Kyiv vocational school of service and design was presented. The results of a survey of 186 students related to healthy lifestyle were analyzed.

A special attention was paid to finding the most effective forms and methods of teaching students to healthy lifestyles and also creating a positive attitude towards their health.

Three main strategies of innovation were established by psychological department of KPS of service and design:

- *Strategy of local changes - rationalization, renovation of classes and clubs software.*
- *Strategy of module changes - implementation of innovations at different levels of educational process.*
- *Strategy of system changes - restoration of educational process content, organization, activities, goals and objectives, technology etc.*